

*Nech je život akokoľvek zlý, vždy jestvuje niečo, čo môžete robiť a dosiahnuť v tom úspech.
Kým je život, ostáva nádej."*

Stephen William Hawking

Svetový deň epilepsie - 26. marec

Svetový deň epilepsie (fialový deň/ levanduľový) predstavuje medzinárodnú kampaň, ktorá sa začala v roku 2008. Venuje sa zvyšovaniu povedomia o epilepsii na celom svete. Každoročne sú ľudia vyzývaní, aby sa obliekli do fialového a podporili tak osoby s touto chorobou.

Cassidy Megan, dievčatko z Kanady, v roku 2008 mala iba 9 rokov a rozhodla sa motivovať iných k činnosti vedúcej k šíreniu vedomostí o tejto chorobe a vyvracaniu mýtov s ňou spojených. Cassidy Megan si všimla, že fialová farba býva často spojená s osamelosťou a sociálnou izoláciou, ktorá trápi chorých často viac ako epilepsia sama. Preto sa snažila ako prejav solidarity s osobami trpiacimi epilepsiou práve v tento deň, podporiť pestré oblečenie v tejto farbe.

Praktická definícia epilepsie podľa Medzinárodnej ligy proti epilepsii z r. 2014

Epilepsia je stanovená pri splnení aspoň jednej z uvedených podmienok:

1. Dva neprovokované záchvaty v časovom odstupe dlhšom než 24 hodín.
2. Jeden neprovokovaný záchvat s vysokou pravdepodobnosťou jeho opakovania (viac ako 60%).
3. Definovaný epileptický syndróm.

Epilepsia alebo zrádnik (nárečovo *zradkyňa, psotník, božec, padúca choroba, padúca nemoc, mrcha choroba, zlá/nedobrá/planá choroba, mrcha nemoc, zlá/tážká nemoc, be'ah, vražobník, vred, nedobrá*, trochu nevhodne *padúcnica*^[1]) je ochorenie mozgu charakterizované výskytom epileptických záchvatov. Epileptické záchvaty sú epizódy náhlej a prechodnej abnormálnej funkcie mozgovej aktivity, ktoré sa prejavujú dočasnou zmenou vedomia, vnímania, správania, hybnosti alebo citlivosti. Epilepsia je jedným z najčastejších neurologických ochorení, vyskytuje sa na celom svete, postihuje ženy aj mužov vo všetkých vekových kategóriách a etnikách.

Slovenský výraz „**epilepsia**“ je odvodený z gréckeho slova **e·pi·le·psi'a**, ktorého doslovný význam je „**záchvat**“. Epilepsia je chorobou starou ako ľudstvo samotné. Popisuje ju už Hippokrates (460 – 375 p.n.l). V antických časoch bola epilepsia označovaná ako „*kňážská choroba alebo svätá choroba*“. Bola považovaná za niečo nadprirodzené.

Kto trpel na epilepsiu

Epilepsiou trpelo viacero osobností, ktoré sa nezmazateľne vpísali do svetovej histórie: Julius Caesar, Napoleon Bonaparte, Vincent van Gogh, Ludwig van Beethoven, Isaac Newton, Charles Dickens, Fjodor Michajlovič Dostojevskij. Choroba neuberá na schopnosti či inteligencii, čo je jeden z mnohých nezmyselných mýtov, ktoré epilepsiu obostierajú.

6 právd o epilepsii

1. Epilepsia nesúvisí s inteligenciou – niektorí sú géniovia, iní môžu byť mentálne retardovaní. Zo známych osobností to bol napr. Julius Caesar, Lewis Carroll (pamätáte sa na Alicu v krajine zázrakov?), Vincent van Gogh.
2. Záchvaty nezvyknú poškodzovať mozog, ako sa mnohí domnievajú.
3. Epilepsia nie je prejavom slabosti človeka.
4. Epilepsia sa nedá ovládať vlastnou vôľou.
5. Epilepsia nie je nákazlivá.
6. Epilepsia je ochorenie, ktoré nemusí byť prekážkou pre plnohodnotný a šťastný život. Dôležitý je vlastný pohľad na svet, podpora zo strany okolia a kvalitná medicínska starostlivosť.

Diagnostika epilepsie

1. Anamnéza - osobný rozhovor lekára s pacientom a jeho blízkym, ktorý vie často podať presnejšie informácie ohľadom záchvatu – koľko trvá, ako vyzerá.
2. Fyzikálne vyšetrenie.
3. EEG (elektroencefalogram).
4. MR (magnetická rezonancia) alebo CT (počítačová tomografia).

Rutinný EEG záznam trvá väčšinou 20 - 30 minút a používajú sa v ňom aktivačné metódy (fotostimulácia, hyperventilácia), ktoré zvyšujú šancu na záchyt abnormalít. Ďalšou aktivačnou metódou je zaznamenávanie EEG pri zaspávaní a spánku. Pacienti s epilepsiou však môžu mať aj normálny elektroencefalogram.

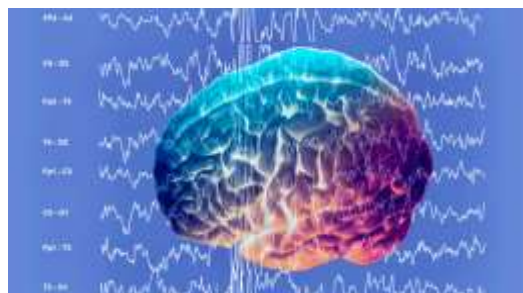
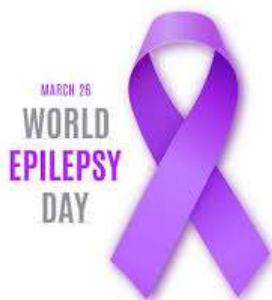
Video EEG (elektroencefalograf) prístroj s bezdrôtovým spojením umožní dlhodobé snímanie neurologických pacientov pri vykonávaní ich bežných denných aktivít počas hospitalizácie. Prístroj presne ukáže, ktoré miesto je v mozgu postihnuté, čo je veľmi dôležité zvlášť v prípadoch, keď sa uvažuje o epileptochirurgickej operácii.

Spúšťače záchvatov

- Za jeden z najčastejších provokačných faktorov epileptického záchvatu sa pokladá porušenie spánkovej hygieny, keď dieťa napríklad cez víkend zostane hore do neskorých nočných hodín a nasledujúci deň „prespáva“ čas obvyklého vstávania.
- U fotosenzitívnych osôb môže záchvat vyvolať blikajúce svetlo, tzv. stroboskopický efekt. Toto riziko hrozí napríklad na diskotékach alebo pri jazde alejou či stromoradiím, keď medzi stromami presvitá slnko.
- U liečených pacientov s epilepsiou môže byť spúšťačom aj zámerné či náhodné vynechanie pravidelnej medikácie alebo, naopak, užitie vyššej dávky, než takej, na akú je organizmus zvyknutý.
- U niektorých ľudí môžu ako provokačný faktor pôsobiť aj emócie, a to ako pozitívne, tak aj negatívne. V škole môžu dostať žiaci záchvat, ktorý môže byť reakciou na stres zo školskej záťaže alebo obavy z neúspechu pri skúšaní či kolektívnej činnosti.

Toto počas záchvatu nerobte

- Nepoužívajte silu, nepokúšajte sa zastaviť záchvat ani neobmedzujte pohyby chorého tým, že ho budete držať za ruky alebo nohy.
- Nevkladajte do úst nič, ani nasilu ústa neotvárajte – mýtus je, že si tak nepohryzie jazyk
- Nepodávajte žiadne lieky.
- Chorého nepolievajte vodou, aby sa prebral, netraste ním, ani po skončení záchvatu, pretože prirodzenou reakciou organizmu je ospalosť. Zaisťte kľud a neprenášajte ho, ak to nie je nevyhnutné.

Zdroje:

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQPuKL9JlxOAHArN4kqROTVtpIkEFPcHRC5q&usqp=CAU>

http://www.omediac.com/media/k2/items/cache/f219eeb65c73ecef5cf0eea83bba7fd1_L.jpg

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR6r25GV9FJQ8sO1YDTnZxTBIUdzX1j7A_sA&usqp=CAU

https://www.irozhlaz.cz/sites/default/files/styles/zpravy_fotogalerie_medium/public/images/03075392.jpeg?itok=orPHGT5h

https://d15-a.sdn.cz/d_15/c_img_F_F/ec6jPV.jpeg?fl=cro,0,0,800,450%7Cres,1200,,1%7Cjpg,80,,1

https://d35f4f7e5e.clvaw-cdnwnd.com/217bc465e9fb3d4dffa9702908715c1b/200000052-3bcfb3cc54/epilepticky_zachvat.jpg

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQsv82nIgOYgaIcsWZW23R7QfONTB2uzpRieA&usqp=CAU>